

Werknemers Pensioen Mixfondsen Jaarverslag

2015

 a.s.r.
de nederlandse
verzekerings
maatschappij
voor alle
verzekeringen

Algemene informatie Werknemers Pensioen Mixfondsen

Kantooradres Fonds

Archimedeslaan 10
3584 BA Utrecht

Beheerder

ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V.
Archimedeslaan 10
3584 BA Utrecht

Directie Beheerder

Dhr. D. Gort
Dhr. M.G. Jekel
Dhr. J.Th.M. Julicher
Dhr. G.C. Mattu

Juridisch eigenaar beleggingen

Stichting ASR Bewaarder
Archimedeslaan 10
3584 BA Utrecht

Directie Stichting ASR Bewaarder

Dhr. O.C.G. Dries
Mevr. L. van der Spek

Administrateur

ASR Nederland N.V.
Afdeling Financial Markets
Archimedeslaan 10
3584 BA Utrecht

Accountant

KPMG Accountants N.V.
Papendorpseweg 83
3528 BJ Utrecht

Juridisch adviseur van de Beheerder

De Brauw Blackstone Westbroek N.V.
Burgerweeshuispad 301
1076 HR Amsterdam

Datum van oprichting

30 september 2013

Inhoudsopgave

Profielchets	4
Verslag van de Beheerder.....	8
In Control statement.....	16
Verantwoordelijkheidsverklaring.....	17
Jaarrekening 2015	18
Balans	19
Winst- en verliesrekening	19
Kasstroomoverzicht.....	20
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	21
Toelichting op de balans en de winst- en verliesrekening	25
Overige informatie.....	31
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	320
Bijlagen	33

Profielschets

Algemeen

Werknemers Pensioen Mixfondsen (het Fonds) is een zogenaamd paraplufonds dat door middel van de uitgifte van verschillende series Participaties is onderverdeeld in een aantal Subfondsen. Elke serie Participaties (Subfonds) heeft een eigen beleggingsbeleid, specifieke naam, risicoprofiel, kostenstructuur, administratie en koersvorming.

Het Fonds is uitgezonderd van het opstellen van een prospectus, zoals bedoeld in de Wft. Echter is er wel een Informatiememorandum beschikbaar welke waardevolle informatie voor potentiële Polishouders bevat. Het dient ten behoeve van de informatievoorziening richting de consument en is gebaseerd op zelfregulering door de verzekeringsbranche, gestimuleerd door het Verbond van Verzekeraars.

Door middel van een verzekeringsproduct van a.s.r. Pensioenen kan worden belegd in de volgende Subfondsen:

Subfonds	Manager
Werknemers Pensioen Mixfondsen Defensief (WPMD)	De heer J.P.W.E. Gijsbers
Werknemers Pensioen Mixfondsen (WPM)	De heer J.P.W.E. Gijsbers
Werknemers Pensioen Mixfondsen Offensief (WPMO)	De heer J.P.W.E. Gijsbers

Structuur van het Fonds

Werknemers Pensioen Mixfondsen zijn opgericht op 30 september 2013 met opstartkapitaal (€ 225.000) van ASR Levensverzekering N.V. om het fonds voldoende omvang te geven. In januari 2014 werden de eerste polishoudergelden belegd in de Subfondsen. De Subfondsen beleggen in ASR Basisfondsen, waaronder het ASR Euro Aandelen Basisfonds, het ASR Bedrijfsobligatie Basisfonds, het ASR Staatsobligatie Basisfonds en het ASR Europees Vastgoed Basisfonds conform de specifieke verdeling van het betreffende Subfonds met als doelstelling gegeven het risicoprofiel een zo goed mogelijk resultaat te realiseren.

Beleggingsfilosofie van het Fonds

De doelstelling van de Werknemers Pensioen Mixfondsen is het bieden van een goed gespreide fondsenportefeuille voor uiteenlopende risicoprofielen. Het Fonds wordt aangeboden in pensioenregelingen op basis van een beschikbare premie. De Werknemers Pensioen Mixfondsen vormen een belangrijk onderdeel van de beleggingsportefeuille die ten doel heeft vermogen op te bouwen.

Het vermogen van elk Subfonds wordt in wisselende verhouding binnen een tactische bandbreedte belegd in verschillende beleggingscategorieën, namelijk aandelen, staatsobligaties, bedrijfsobligaties en vastgoed.

Beheerder en Juridisch Eigenaar

Het Fonds heeft een Beheerder en een Juridisch Eigenaar. De Beheerder van het Fonds is ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V. (hierna 'ANB'). Zij beschikt over een door de Stichting Autoriteit Financiële Markten (hierna 'AFM') verleende vergunning als bedoeld (artikel 2:65 Wet op het financieel toezicht - nieuw). De Beheerder beheert zowel Werknemers Pensioen Mixfondsen als ook ASR Basisfondsen. De verplichtingen uit de Wet op het financieel toezicht zijn niet toepasselijk op de Beheerder voor zover het de Werknemers Pensioen Mixfondsen betreft. Potentiële beleggers, zijnde groepsmaatschappijen van de Beheerder in de zin van artikel 1:13a onder g Wft, worden daarom nogmaals met nadruk gewezen op het feit dat Werknemers Pensioen Mixfondsen niet onder toezicht staat van de AFM.

De Juridisch Eigenaar van het Fonds is Stichting ASR Bewaarder. De Bewaarder is opgericht op 17 juni 1996 en is een stichting in concernverband van ASR Nederland. De Juridisch Eigenaar is statutair gevestigd te Utrecht en ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 41135730. Hoewel ten aanzien van het Fonds de regels uit de Wet op het financieel toezicht niet toepasselijk zijn, kent de Juridisch Eigenaar een statutair beperkt doel in de zin van artikel 4:37j Wft. De taken van de Juridisch Eigenaar zijn beperkt tot het optreden als Juridisch Eigenaar van (juridisch gerechtigd tot) alle activa die tot het Fonds behoren, alsmede het administreren en bewaren van deze activa. Verplichtingen die deel uitmaken of deel gaan uitmaken van het Fonds worden aangegaan op naam van de Juridisch Eigenaar.

Risico's bij het deelnemen in Fondsen

Beleggen impliceert het aangaan van transacties in financiële instrumenten. Aan het beleggen in het onderhavige fonds en aan het gebruik van financiële instrumenten zijn risico's verbonden. De belangrijkste risico categorieën, verbonden met transacties in financiële instrumenten, worden genoemd en beschreven bij de individuele Subfondsen en zijn tevens in hoofdstuk 4 van het Informatiememorandum van Werknemers Pensioen Mixfondsen opgenomen.

Risicomanagement

Het beheersen van risico's is verbonden aan het risicoprofiel van het desbetreffend Subfonds. Het risicoprofiel dient altijd in samenhang gezien te worden met de kansen, zoals deze tot uitdrukking komen in de rendementen. Daarom is niet zozeer het zoveel mogelijk inperken van risico's als wel het streven naar een optimale verhouding tussen rendement en risico binnen acceptabele limieten het uitgangspunt.

ANB, de Beheerder van het Paraplufonds, bewaakt met behulp van een systeem van risicobeheersingsmaatregelen dat het Fonds in het algemeen en de beleggingsportefeuille in het bijzonder blijft voldoen aan de randvoorwaarden zoals die in het informatiememorandum zijn vastgelegd, aan de wettelijke kaders en aan de meer fonds specifieke interne uitvoeringsrichtlijnen.

Dergelijke richtlijnen zijn onder meer opgesteld ten aanzien van de mate van spreiding van de portefeuille, de kredietwaardigheid van debiteuren waarmee zaken worden gedaan en de liquiditeit van beleggingen.

Zo zal een brede en goede spreiding van de beleggingen naar verwachting een dempend effect hebben op onderkende prijsrisico's, terwijl selectie op kredietwaardigheidsniveau en limietbewaking de mogelijkheid scheppen om kredietrisico's te beheersen. Liquiditeitsrisico's kunnen worden beperkt door hoofdzakelijk in courante effecten te beleggen. Door gebruik te maken van afgeleide financiële instrumenten is het mogelijk om prijsrisico's zoals valuta- en renterisico's af te dekken of te sturen. Tevens bieden deze instrumenten mogelijkheden tot efficiënt portefeuillebeheer bijvoorbeeld bij anticipatie op in- en uitstroom. Bij het gebruik van derivaten wordt zorg gedragen dat de market exposure van de portefeuille in lijn is met hetgeen bereikt zou kunnen worden zonder gebruik te maken van derivaten. Daarnaast zullen derivaten zodanig worden gebruikt dat de portefeuille als geheel binnen de beleggingsrestricties blijft. De bedrijfsvoering van de Beheerder, voor zover die van toepassing is op de activiteiten van de beleggingsinstelling, is mede gericht op het beheersen van operationele risico's.

Afdeling a.s.r. Group Asset Management (voorheen a.s.r. Financial Markets) binnen ASR Nederland N.V. voert de feitelijke uitvoering uit van het beleggingsbeleid van de Beheerder. De afdeling "Group Asset Management" is een zelfstandig bedrijfsonderdeel van ASR Nederland N.V. De Beheerder heeft in het kader van risicobeheer gezamenlijk met a.s.r. Group Asset Management voor het jaar 2015 een ISAE 3402 type II verklaring verkregen zonder materiële bevindingen ten aanzien van de (beleggings)processen. a.s.r. Group Asset Management zal ook voor het jaar 2016 opteren voor de ISAE 3402 type II verklaring.

Daarnaast vindt er periodiek overleg plaats (ANB-overleg) waarin de directie notie neemt van de gang van zaken. De afdeling Risk monitort dagelijks of de verschillende portefeuilles voldoen aan de afgegeven mandaten en rapporteert dit ook in de zogeheten limietenrapportage. Deze limietenrapportage wordt ook besproken met de directie van ANB in het ANB-overleg. In het periodieke overleg van de afdeling Fondsmanagement worden naast de externe factsheets ook de transactieoverzichten goedgekeurd.

Inzicht in risico's

Het jaarverslag heeft onder meer als functie om inzicht te verschaffen in risico's die zich gedurende de verslagperiode voor hebben gedaan. Dit inzicht is het beste te verkrijgen door het in samenhang beoordelen van het verslag van het Subfonds en van het paraplufonds waarvan het Subfonds deel uitmaakt.

Wat betreft afgeleide financiële instrumenten, voor zover deze instrumenten onderdeel van de portefeuille op verslagmoment uitmaken, zijn specificaties opgenomen in de toelichting van de balans en/of winst en verliesrekening, voor zover relevant.

Vergadering van participanten

Vergaderingen van Participanten worden gehouden indien de Beheerder dit in het belang van de Participanten acht. Het recht om vergaderingen van Participanten bijeen te roepen komt niet toe aan individuele of groepen Participanten.

Uitlenen van effecten

De Werknemers Pensioen Mixfondsen lenen geen effecten uit, de beleggingsfondsen waarin de Subfondsen beleggen mogelijkerwijs wel. Met verwijzing naar het Informatiememorandum en/of de voorwaarden van beheer en bewaring van deze onderliggende beleggingsfondsen, kunnen effecten worden uitgeleend onder de daar genoemde voorwaarden.

Kosten en vergoedingen

Bij uitgifte en inkoop van Participaties worden door het Fonds geen transactiekosten in rekening gebracht, ook op- of afslag genoemd. De onderliggende beleggingsfondsen waarin wordt belegd brengen veelal wel kosten in rekening bij uitgifte en inkoop van participaties in de betreffende fondsen. Deze kosten komen ten gunste van de beleggingsfondsen ter compensatie van transactiekosten die worden gemaakt indien als gevolg van uitgifte onderliggende beleggingen moeten worden aangekocht of als gevolg van inkoop beleggingen moeten worden verkocht.

Het Fonds heeft een Lopende kosten Factor (LKF) op jaarbasis. Deze LKF bestaat uit een beheervergoeding (0,25%) en servicevergoeding (0,10%), maar ook andere kosten exclusief rentekosten, eventuele belastingen en transactiekosten. Er wordt voor de Subfondsen gestreefd naar een Lopende Kosten Factor van 0,35% op jaarbasis (inclusief de Lopende Kosten Factor van

onderliggende beleggingsinstellingen) en waar bij bepaling van de Lopende Kosten Factor de exploitatiekosten van direct vastgoed van onderliggende beleggingsinstellingen buiten beschouwing worden gelaten.

Compensatie in het geval van een onjuist berekende intrinsieke waarde

Indien de intrinsieke waarde van het Fonds onjuist is berekend en de afwijking ten opzichte van de juiste intrinsieke waarde minimaal 1% bedraagt, zal de Beheerder eventueel nadelige gevolgen aan de zittende Participanten in het Fonds vergoeden. Deze compensatie zal alleen plaatsvinden indien de Beheerder binnen dertig dagen na de datum waarop een onjuiste berekening van de Intrinsieke waarde heeft plaatsgevonden de onjuiste berekening heeft vastgesteld.

ASR als duurzame belegger

Als institutionele belegger toont a.s.r. haar maatschappelijke verantwoordelijkheid onder meer door toepassing van ethische en duurzaamheidscriteria in haar beleggingsbeleid.

Alle beleggingen die beheerd worden door de afdeling Group Asset Management worden gescreend op basis van het SRI-beleid (Socially Responsible Investment), zoals sociale en milieuaspecten. Landen en ondernemingen die niet hieraan voldoen worden uitgesloten. De screening van ondernemingen is gebaseerd op externe, onafhankelijke research van Vigeo (www.vigeo.com/csr-rating-agency) conform Arista standaarden. Daarnaast is er een externe, onafhankelijke certificering door Forum Ethibel (forumethibel.org/content/home.html) via een halfjaarlijkse audit van de beleggingsportefeuille van a.s.r.

Bij het beheer van vermogen selecteert a.s.r. op basis van best practices en products volgens de ESG-criteria (Environmental, Social en Governance). Dit betreft alle beleggingen in landen (staatsleningen) en in ondernemingen (aandelen en bedrijfsobligaties) die het best scoren en passend zijn binnen de beleggingsrichtlijnen. Daarnaast investeert a.s.r. in bedrijven die een duurzame bijdrage leveren aan de maatschappij.

Ook hanteert a.s.r. een strikt uitsluitingsbeleid ten aanzien van controversiële activiteiten van landen en ondernemingen. Dit betreft bijvoorbeeld producenten van controversiële of offensieve wapens, nucleaire energie, de gokindustrie en tabak. Tevens eist a.s.r. dat bedrijven voldoen aan internationale conventies op het gebied van mensen- en arbeidsrechten. Voor de beleggingen in staatsleningen sluit a.s.r. landen uit die slecht scoren in de Freedom in the World Annual Report en de Corruption Perceptions Index.

a.s.r. heeft in 2011 de United Nations Principles for Responsible Investment (UNPRI) ondertekend. Deze principes hebben als doel maatschappelijk verantwoord beleggen te stimuleren. Daarnaast is a.s.r. sinds 2011 ondertekenaar van de United Nations Global Compact Principles (UNGC). De UNGC vraagt bedrijven om een aantal principes op het gebied van mensenrechten, arbeidsnormen, het milieu en de bestrijding van corruptie te omarmen, te ondersteunen en ook door te voeren in hun invloedssfeer. Tevens voldoet a.s.r. aan de Code Duurzaam Beleggen voor verzekeraars van het Verbond van Verzekeraars, die sinds 1 januari 2012 van kracht is. In de Code Duurzaam Beleggen staat onder meer dat de leden van het Verbond in hun beleggingsbeleid rekening houden met milieuaspecten, sociale aspecten en goed ondernemingsbestuur van de entiteiten waarin door hen wordt belegd.

Tenslotte is a.s.r. sinds 2013 ondertekenaar van de United Nations Principles for Sustainable Insurance (UN PSI). Deze principes zijn in 2012 gepubliceerd tijdens de UN Conference on Sustainable Development (www.unepfi.org/psi).

Stembeleid

Conform de Nederlandse Corporate Governance Code en het a.s.r. Maatschappelijk Verantwoord Beleggingsbeleid is een stembeleid ontwikkeld op basis waarvan a.s.r. haar rol als institutionele belegger invult op aandeelhoudersvergaderingen. Dit stembeleid wordt toegepast op alle intern beheerde en beursgenoteerde aandelen van ondernemingen. De stemverantwoording geeft volledig inzicht in de uitoefening van het stemrecht op de aandeelhoudersvergaderingen.

a.s.r. gelooft in engagement via een constructieve dialoog met de bedrijven waarin zij belegt, met als doel het verhogen van de aandeelhouderswaarde en maatschappelijk rendement op lange termijn. Als er sprake is van controversiële activiteiten en deze dialoog niet tot een positief resultaat leidt, dan worden bedrijven uitgesloten in de beleggingsportefeuille. Zo heeft a.s.r. in 2015 onder meer het bedrijf ENI aangesproken vanwege het onvoldoende respecteren van mensen- en arbeidsrechten en in verband met milieuvuiling. Gedurende 2015 is met circa 20 bedrijven gesproken waarin a.s.r. aandeelhouder is. In de gesprekken (minimaal 1 per jaar, op bestuursniveau) zet a.s.r. het beleid van ondernemingen ten aanzien van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen op de agenda en worden eventuele controverses besproken. De inbreng van a.s.r. wordt in het algemeen door het management als constructief ontvangen.

Duurzaam beleggingsbeleid a.s.r. werpt vruchten af

Voor het vijfde achtereenvolgende jaar behaalde a.s.r. de derde plaats in het onderzoek van de Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling, dat ieder jaar gehouden wordt onder 30 Nederlandse verzekeraars. Hierin beoordeelt de VBDO het beleid, de implementatie, de transparantie over beleggingen en de governance (bestuur en toezicht op beleggingen).

In november 2015 is voor de vierde maal de beleidsbeoordeling van de Eerlijke Verzekeringwijzer (EV) gepubliceerd, een initiatief van Milieudefensie, Dierenbescherming, IKV Pax Christi, Oxfam Novib, Amnesty International en FNV. De EV heeft als doel het beleggingsbeleid van verzekeraars te verduurzamen en de praktijkvoering te optimaliseren. Daartoe wordt een vergelijking gemaakt tussen de 10 belangrijkste aanbieders van levensverzekeringen op de Nederlandse markt op duurzaamheid. In deze publicatie (www.eerlijkeverzekeringwijzer.nl) scoort a.s.r. overall wederom als 1e van de onderzochte verzekeraars. De hoogste scores behaalde a.s.r. voor haar beleid over wapens en bonussen met een 10, op het gebied van mensenrechten, gezondheid en verwerkende industrie werd een 9 gescoord.

Ook heeft de EV een Praktijkstudie inzake Controversiële Wapens uitgevoerd onder de 10 grootste Nederlandse levensverzekeraars, waarvan de resultaten in juni 2015 gepubliceerd zijn. Conform het a.s.r. duurzaamheidsbeleid bevestigde dit onderzoek dat a.s.r. niet belegt in de productie of handel in foute wapens, terwijl 8 van de 10 onderzochte verzekeraars wel hierin investeren. Opinieonderzoek onder de Nederlandse bevolking toont aan dat 66% van de ondervraagden het (zeer) onacceptabel vindt als de eigen verzekeraar investeert in bedrijven die militaire goederen leveren aan discutabele eindbestemmingen. In het eindrapport werd a.s.r. als positieve uitzondering vermeld.

Duurzaam vastgoed

a.s.r. vastgoed vermogensbeheer a.s.r. vastgoed vermogensbeheer is de beheerder van het ASR Property Fund, waarin de Werknemers Pensioen Mixfondsen indirect beleggen. a.s.r. vastgoed vermogensbeheer belegt in winkels, woningen, kantoren en agrarische grond. Duurzaamheid is verankerd in de processen van de organisatie. Zo is er gekozen voor een leverancier van groene energie voor de gehele vastgoedportefeuille. Ook worden alle huurders van gebouwen van a.s.r. gestimuleerd om zuinig met energie om te gaan. Het energiegebruik wordt gemeten met als doel het bewustzijn over het verbruik te vergroten en daardoor het verbruik te verlagen.

a.s.r. is deelnemer in de GRESB (Global Real Estate Sustainability Benchmark). Daarnaast is a.s.r. vastgoed vermogensbeheer actief in de verschillende brancheorganisaties om duurzaamheid meer op de kaart te zetten.

De woningportefeuille wordt maatschappelijk verantwoord onderhouden door clustering van onderhoudstaken en gebruik te maken van slechts drie – gecertificeerde – aannemers. De kaders hiervoor worden begin van het jaar vastgesteld en zo kan zonder veel extra organisatie door het jaar heen het onderhoud worden uitgevoerd. Ook de administratieve handelingen worden hierdoor efficiënter (o.a. afname van facturen, minder overlegmomenten, minder papierwerk). Sinds 2011 wordt bij de vervanging van keukens in huurwoningen alleen nog maar FSC-gecertificeerd hout gebruikt. Alle afgevoerde materiaal wordt gescheiden en gerecycled.

Het BREEAM-label is een keurmerk voor met name geschikt commercieel vastgoed. Voor woningbouw wordt door a.s.r. daarom daarnaast het erkende GPR-label gebruikt. De GPR-beoordeling richt zich op een laag energieverbruik, maar ook op een lage milieubelasting, een goede gezondheid in de woning en een hoge gebruikskwaliteit.

Vanuit het 'Land voor Land' initiatief schenkt a.s.r. vastgoed ontwikkeling jaarlijks een bedrag, gebaseerd op de jaarlijkse ontwikkelproductie, aan Utrechts Landschap. Dit bedrag zet Utrechts Landschap in voor de aankoop van grond om de natuur aan de oostkant van de stad Utrecht te versterken. In de afgelopen jaren is een aantal belangrijke percelen aangekocht ten noorden van Oostbroek, waarmee een belangrijke schakel werd toegevoegd aan de ecologische zone tussen Oostbroek en landgoed Sandwijck.

Dividendbeleid

Het Fonds en de Subfondsen keren geen dividend uit.

Beschikbare documentatie

De statuten van de Beheerder en de statuten van de Juridisch Eigenaar liggen ter inzage ten kantore van de Beheerder. Een kopie van de vergunning en van de statuten is kosteloos verkrijgbaar. Actuele informatie over de Subfondsen, alsmede het Informatiememorandum, het (half)jaarverslag, zijn kosteloos op schriftelijk verzoek verkrijgbaar bij de Beheerder. Ook wordt deze informatie gepubliceerd op de website van de Beheerder (www.asr.nl).

Klachten

Klachten kunnen schriftelijk worden ingediend, gericht aan de Beheerder op onderstaand adres.

ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V.
Afdeling Group Asset Management
Archimedeslaan 10
3584 BA Utrecht

De Beheerder is aangesloten bij het financiële klachteninstituut KiFiD.

Verslag van de Beheerder

Algemeen

ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V. (hierna 'ANB') is opgericht op 8 juni 2007 en statutair gevestigd te Utrecht. Zij staat ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 30227237 te Utrecht. ANB is een 100%-deelneming van ASR Nederland N.V.

ANB heeft ten doel het verlenen van beleggingsdiensten, het beheren van vermogen en het optreden als vermogensbeheerder ten behoeve van derden. Sinds 17 juni 2009 is ANB in het bezit van een door de Stichting Autoriteit Financiële Markten (hierna 'AFM') verleende vergunning voor het beheren van Beleggingsinstellingen als bedoeld in artikel 2:65 eerste lid, sub a van de Wet op het financieel toezicht (hierna 'Wft'). Op grond van deze vergunning treedt ANB op als beheerder van ASR Beleggingsfondsen, ASR Mixfondsen en ASR Fonds Sicav. De Beheerder staat onder toezicht van de AFM ten aanzien van deze fondsen.

Daarnaast treedt ANB op als beheerder van fondsen en pools, waarin uitsluitend door ASR Levensverzekering N.V. wordt belegd ten behoeve van haar unit-linked producten. Op grond van artikel 1:13a lid 1, sub g van de Wft is het beheer van deze beleggingsstructuren vrijgesteld van de verplichtingen in de Wft en afgeleide regelgeving en staat het beheer derhalve niet onder toezicht van de AFM. Het betreft de volgende fondsen: ASR Beleggingsmixfondsen E en G, ASR Basisfondsen, ASR Werknemers Pensioen Lange Staatsobligatiefonds, ASR Werknemers Pensioen Mixfondsen, ASR Beleggingspools, ASR Europees Vastgoed basisfonds en de ABC Pools.

ANB heeft geen personeelsleden in dienst. Alle werkzaamheden worden middels een detacheringsovereenkomst verricht door werknemers in dienst van ASR Nederland N.V. ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V. en a.s.r. Group Asset Management hebben gezamenlijk een ISAE 3402 type II verklaring.

Kerncijfers

In 2015 is het fondsvermogen van het Fonds toegenomen van € 12,7 miljoen naar € 56,0 miljoen.

Een splitsing van het fondsvermogen naar de Subfondsen staat hieronder aangegeven:

x 1.000	31-12-2015	31-12-2014	€ verandering
Werknemers Pensioen Mixfonds Defensief	€ 297	€ 136	€ 161
Werknemers Pensioen Mixfonds	€ 54.688	€ 12.458	€ 42.230
Werknemers Pensioen Mixfonds Offensief	€ 1.008	€ 155	€ 853
Fondsvermogen	€ 55.993	€ 12.749	€ 43.244

De grootste instroom 2015 van polishoudergelden heeft plaatsgevonden in het Subfonds Werknemers Pensioen Mixfonds.

Het rendement van de Subfondsen is op basis van intrinsieke waarde na aftrek van kosten. De rendementsberekening van het Fonds is gestart op 2 januari 2014.

Rendementsberekening vanaf start *	Peildatum	Fonds	Benchmark
Werknemers Pensioen Mixfonds Defensief	31-12-2015	5,82 %	5,77 %
Werknemers Pensioen Mixfonds	31-12-2015	5,81 %	6,41 %
Werknemers Pensioen Mixfonds Offensief	31-12-2015	6,27 %	6,60 %

* periode langer dan 1 jaar geannualiseerd en zijn op netto basis

Beheerontwikkelingen in de verslagperiode

In het afgelopen jaar zijn geen zaken met een materiële impact aan de orde gekomen in de maandelijkse vergaderingen van ANB. Alle ingebrachte factsheets zijn goedgekeurd door de directie van ANB waarna deze gepubliceerd zijn.

Commerciële herpositionering Werknemers Pensioen Mixfondsen

In 2015 is gestart met de inventarisatie om Werknemers Pensioen Mixfondsen commercieel te herpositioneren met als doel een hoger verwacht rendement bij een beperkt hoger risicoprofiel op basis van een wereldwijde diversificatie van beleggingsfondsen, een minder snelle afbouw naar lange staatsobligaties binnen de lifecycles en tenslotte met een ongewijzigde kostenstructuur. Voor de inventarisatie zijn diverse interviews afgenomen met actuariële bureaus, MKB-adviseurs en ervaringen van de salesorganisatie binnen ASR Nederland. Daarnaast is een concurrentieanalyse uitgevoerd en zijn er modelberekeningen gemaakt met verschillende lifecycles.

ANB heeft akkoord gegeven om per september 2015 te starten met de voorbereidingen van de herpositionering van het Fonds om per 1 januari 2016 van start te gaan met het nieuwe beleggingsbeleid. Voor meer informatie zie het informatiememorandum op www.amersfoortse.nl.

Risico- en limietcontrole

De Fondsen en Subfondsen zijn gevoelig voor marktbevingen in het algemeen (marktrisico), als ook voor fluctuaties in prijzen van individuele beleggingsinstrumenten in het bijzonder. Het maximale verlies voor Participanten is beperkt tot de waarde van de door hen gehouden Participaties.

Het risico van de Subfondsen wordt beperkt doordat de activa van een Subfonds via belegging in beleggingsfondsen worden gespreid over een groot aantal effecten. Aangezien elk Subfonds een eigen beleggingsbeleid voert, variëren de risico's per Subfonds. In het hoofdstuk Risicoprofiel zal per Subfonds de risico's verder beschreven worden. Voor de volledige risicofactoren kunt u deze teruglezen in het Informatiememorandum in hoofdstuk 4 Risicoprofiel.

De Beheerder bewaakt met behulp van een systeem van risicobeheersingsmaatregelen dat het Fonds en Subfondsen in het algemeen en de beleggingsportefeuille in het bijzonder blijft voldoen aan de randvoorwaarden zoals die in het Informatiememorandum zijn vastgelegd, aan de wettelijke kaders en aan de meer fonds specifieke interne uitvoeringsrichtlijnen(mandaat).

Op basis van mandaat- en informatiememorandumlimieten vindt er continu monitoring plaats en wordt dagelijks gerapporteerd. Indien er sprake is van een overschrijding wordt direct actie ondernomen. Maandelijks wordt er door de afdeling Risk Management een dashboard opgesteld waarmee gerapporteerd wordt of er incident/overschrijdingen heeft plaatsgevonden, welke gradatie deze melding heeft en wat de impact is. Het dashboard wordt besproken in het Fondsmanagement overleg en ingebracht in de directievergadering van de Beheerder. Daarnaast wordt er een meldingenregister bijgehouden waarin acties worden bewaakt welke zijn uitgezet na een incidentmelding.

Door ANB zijn de volgende belangrijkste risico's en de daarbij horende limieten gedefinieerd:

Gedefinieerde risico	Toelichting	Overschrijding in 2015 Werknemers Pensioen Mixfonds		
		Defensief	“Neutraal”	Offensief
Marktrisico	Marktrisico wordt beheerd door middel van diversificatie van de portefeuille en wordt bewaakt door middel van beperkingen / limieten.	Geen	Geen	Geen
Beleggen met geleend geld	Risk limiet is 100% van de intrinsieke waarde (NAV); Negatieve cash is toegestaan tot 5% van het fondsvermogen voor een periode van 30 werkdagen.	Geen	Geen	Geen
Derivatenrisico	Derivaten worden alleen gebruikt voor afdekkingsdoeleinden om het risico van het Subfonds te mitigeren en mogen geen hefboomwerking veroorzaken.	Geen	Geen	Geen
Tegenpartij risico	Niet beursgenoteerde transacties (ook wel OTC transacties) worden alleen uitgevoerd met gevalideerde tegenpartijen. In het geval van derivaten worden alleen overeenkomsten gesloten welke voldoen aan het raamwerk van ISDA en CSA.	Geen	Geen	Geen
Liquiditeiten risico	Het Subfonds belegt alleen in beleggingen welke genoteerd zijn aan een officiële beurs binnen de Eurozone.	Geen	Geen	Geen
Operationeel risico	Er is een systeem aanwezig met monitoring procedures, het meten van gedefinieerde restricties en signaleren van overschrijdingen om snel en adequaat in te grijpen en risico's te mitigeren. Als extra middel om overschrijdingen snel op te lossen is er een escalatieprocedure.	Geen	Geen	Geen

In 2015 hebben zich geen overschrijdingen en/of incidenten voorgedaan welke een materiële impact hebben gehad op het Fonds.

Naast de risico's welke dagelijks worden gemeten, worden overige incidenten gemeld middels een incidentenformulier. Hieronder vallen bijvoorbeeld alle onregelmatigheden met betrekking tot de (tijdigheid van de) NAV berekening. Alle voorgekomen incidenten worden geanalyseerd en gedocumenteerd. Deze meldingen worden bijgehouden in het meldingenregister. Hieruit voortkomende acties worden uitgezet en gemonitord door de afdeling Risk Management.

Voor het Fonds en de Subfondsen is geen nadelige impact ontstaan ten aanzien van de intrinsieke waarde en de participanten.

Met het huidige beheerssysteem worden de risico's gemeten en bewaakt, maar de Beheerder is continue bezig om de risico's verder te mitigeren om zo ook in de toekomst te blijven voldoen aan de hoge eisen welke de Beheerder stelt aan de uitvoering van haar beleid inzake haar Fondsen.

Ontwikkelingen op de financiële markten

Economie

De groei van de wereldeconomie is over heel 2015 redelijk stabiel gebleven. Daarmee liet de wereldeconomie voor het zesde jaar op rij (in het geval van de VS zelfs al het zevende jaar) een herstel zien na de 'Grote Recessie' van 2008-2009. Wel is het groeiherstel vrij gematigd gebleven in vergelijking met eerdere economische cycli. Dit is te wijten aan de 'na-ijl effecten' van de kredietcrisis. Groeiverschillen tussen landen en regio's zijn in 2015 ook nauwelijks veranderd: de Amerikaanse economie leidt het groeiherstel, terwijl Europa achterblijft (maar nog wel altijd herstelt). Opkomende markten maken een moeilijke tijd door, maar wel in verschillende mate en om verschillende redenen.

De belangrijkste risicofactoren voor de economische grootmachten zijn ook nog altijd dezelfde. Voor de Amerikaanse economie is het grootste risico dat de huidige cyclus zich al in een behoorlijk vergevorderd stadium lijkt te bevinden, waarbij de groei steeds meer door consumentenbestedingen gedreven wordt (daarbij geholpen door de dalende werkloosheid). Voor Europa blijft de instabiliteit van de eurozone als muntunie de grootste uitdaging. In 2015 bleek dit weer uit het bijna-vertrek van Griekenland uit de euro. Zoals al vaker werd ook nu weer op het laatste moment een oplossing gevonden, maar de onderliggende problemen zijn daarmee niet verdwenen en zullen vroeger of later (waarschijnlijk eerder vroeger dan later) weer opspelen. Voor opkomende markten tenslotte is China nu zowel de drijvende kracht als de grootste risicofactor. Dit bleek in 2015 onder andere toen China in augustus onverwacht de munt (de yuan) devalueerde. Dit besluit (gecombineerd met sterke koersdalingen op de Chinese aandelenbeurzen tijdens de zomerperiode) zorgde vanaf eind augustus voor onrust op de wereldwijde financiële markten. Daarbij ontstond ook twijfel of de Chinese autoriteiten wel in staat zouden zijn om de economische groeivertraging daar te beperken tot de geplande 7%. Andere opkomende markten die sterk afhankelijk zijn van China vanwege handelsrelaties (d.w.z. vrijwel geheel Azië) of export van grondstoffen (met name Rusland en Brazilië), hadden het meest te lijden van de Chinese groeivertraging.

Naast de economische groei is ook het wereldwijde inflatiebeeld in 2015 niet wezenlijk veranderd, met andere woorden: inflatie is in de meeste landen (te) laag gebleven. In zowel de VS als Europa bleef de inflatie het grootste deel van het jaar rond 0% hangen. In Japan was sprake van een tijdelijke stijging van de consumentenprijzen door een combinatie van ruim monetair beleid en een belastingverhoging, maar in de loop van 2015 liep de inflatie ook daar weer terug naar 0%. Met een inflatie van rond 1,5% lijkt het in China relatief nog mee te vallen, maar voor een opkomende markt is een dergelijke inflatie eigenlijk te laag. Aan de andere kant, een inflatieniveau van 10-15%, zoals in Brazilië en Rusland, is minstens zo onwenselijk.

Financiële markten

2015 was voor financiële markten een jaar met twee gezichten. In de eerste maanden van het jaar was de richting vergelijkbaar met die van (het grootste deel van) de afgelopen zes jaar, d.w.z. de koersen van aandelen en bedrijfsobligaties stegen, terwijl kapitaalmarktrentes verder daalden (vanaf toch al historisch lage niveaus). Echter, in de loop van het voorjaar en de zomer sloeg het sentiment om, aanvankelijk vanwege angst voor een 'Grexit'. Naarmate die angst wegebeedde na het begin juli bereikte akkoord tussen Griekenland en zijn schuldeisers, verschoof de aandacht naar China. Het knappen van de zeepbel op Chinese aandelenbeurzen en de onverwachte devaluatie van de yuan in augustus, zorgden ervoor dat internationale beleggers een meer 'risico-averse' houding aannamen.

Per saldo begonnen de meeste aandelenbeurzen het laatste kwartaal van 2015 rond dezelfde niveaus als waarop ze het jaar waren begonnen. Dankzij een herstel in het laatste kwartaal sloten de meeste Europese aandelenbeurzen het jaar toch nog positief af. Amerikaanse aandelen bleven daarbij achter, maar dankzij de waardeinstijging van de dollar in 2015, was het rendement in euro's gemeten vergelijkbaar met dat van Europese beurzen. Aandelenbeurzen van opkomende markten bleven (weer) achter bij die van ontwikkelde markten, voor het vijfde opeenvolgende jaar. Dit was vooral toe te schrijven aan de koersval in China, maar veel andere opkomende markten (o.a. Rusland en Brazilië) presteerden niet veel beter.

De 'spreads' op bedrijfsobligaties liepen over heel 2015 gemeten licht op, zowel in de VS als Europa en zowel voor 'investment grade' als 'high yield'. Daarbij past wel de kanttekening dat de 'crisis'-niveaus van 2008-2009 en 2011-2012 ver buiten beeld bleven.

Rentes op staatsobligaties fluctueerden in de VS rond 2-2,5%, terwijl die in Europa veel lager bleven: rond 0,5-1% voor rentes op Duitse, Nederlandse en Franse 10-jaars staatsobligaties. De staatsobligaties van 'perifere' landen in de eurozone (bijv. Spanje en Italië) presteerden opmerkelijk goed, met (minder opmerkelijke) uitzondering van Griekenland.

Vooruitzichten

Voor de wereldeconomie gaan we in ons basisscenario voor 2016 uit van een voortzetting van de 'lager-dan-gemiddelde' (maar mede daardoor wellicht ook 'langer-dan-gemiddelde') fase van groeiherstel. Daarbij werd verondersteld dat de relatieve groeiverschillen tussen landen en regio's groot zullen blijven, en dan vooral tussen ontwikkelde en opkomende economieën (maar ook binnen opkomende markten). Aangezien de wereldeconomie (en dan met name de VS) zich al in een redelijk gevorderde fase van de cyclus lijkt te bevinden, rijst de vraag of we ons al zorgen moeten maken over een eventueel dreigende recessie. Wat ons betreft, is dat laatste geen realistisch scenario voor de nabije toekomst. In ieder geval zien we nog geen enkel voorteken hiervan, in de vorm van bijvoorbeeld inzakkende voorspellende economische indicatoren (zoals producentenvertrouwen) of 'inverse yield curves' op de markten voor staatsobligaties (wanneer korte rentes hoger zijn dan langere rentes, is dat in het verleden vaak een voorbode van een recessie geweest).

Voorlopig wordt de groei van de wereldeconomie nog altijd ondersteund door (extreem) ruim monetaire beleid van centrale banken. Dit beeld zal in 2016 niet wezenlijk veranderen, ook als de Fed in 2016 zoals verwacht de Amerikaanse basisrente stapsgewijs verder zal verhogen. Daarvoor is de inflatiedruk nog altijd te laag, zeker in Europa, waar de ECB eerder nog verder monetair zal verruimen dan dat van verkrapping (bijv. in de vorm van renteverhogingen) sprake zal zijn. Per saldo zijn ook de huidige lage grondstoffenrijzen een pluspunt voor de groeivoorzichten - althans voor de reële groei, niet voor inflatie en ook niet voor alle landen.

Als belangrijkste risico-scenario's voor 2016 (naast een mogelijk eerder dan verwachte recessie in de VS) zijn er het oplaaien van politieke risico's in Europa (bijv. als gevolg van 'Grexit'- of 'Brexit'-dreiging, of een onbeheersbare vluchtelingenstroom), en een erger dan verwachte groeivertraging in China. Voor beide risicoscenario's wordt er verwacht dat deze in 2016 wel kunnen zorgen voor periodes van hogere volatiliteit op financiële markten, maar niet dat deze het basisscenario van een voortgaand wereldwijd economisch groeiherstel in de weg zullen staan.

Subfondsen

Algemeen

Met de Werknemers Pensioen Mixfondsen wordt een beleggingsmogelijkheid aangeboden in een actief beheerde beleggingsportefeuilles voor vermogensopbouw op langere termijn, die bestaan uit een combinatie van staatsobligaties, bedrijfsobligaties, aandelen en vastgoed. Deze Werknemers Pensioen Mixfondsen kennen de risicoprofielen Defensief, Neutraal en Offensief, hetgeen blijkt uit de beleggingsresultaten over 2015. Het beleid voor de Subfondsen is zoveel mogelijk de neutrale wegging aan te houden van de verschillende beleggingscategorieën en onnodige transactiekosten te vermijden.

Doordat de namen van de verschillende Subfondsen lang zijn hebben we deze afgekort zoals hieronder:

Subfonds	Afkorting
Werknemers Pensioen Mixfonds Defensief	WPMD
Werknemers Pensioen Mixfonds	WPM
Werknemers Pensioen Mixfonds Offensief	WPMO

Binnen de Subfondsen worden alleen kosten in rekening gebracht voor het beheer en de service. Deze kosten worden dagelijks berekend op basis van het fondsvermogen en elke maand overgemaakt aan de beheerder.

Fondskenmerken	
Beheervergoeding	0,25 %
Servicevergoeding	0,10 %
Kosten toetreding	0,00 %
Kosten uittreding	0,00 %

Rendement en portefeuillebeleid

In 2015 is er een toename van € 43,2 miljoen van het beheerde vermogen in Werknemers Pensioen Mixfondsen als gevolg van het afsluiten van nieuwe pensioencontracten op basis van beschikbare premie en stortingen van polishouders. De meeste deelnemers in deze pensioenregelingen kiezen voor het standaard risicoprofiel, zodat de grootste instroom van polishoudergelden naar het WPM is gegaan en de kleinste instroom in het WPMD.

De verschillende Subfondsen hebben elk een eigen verdeling over de beleggingscategorieën, waarbij obligaties het minst en aandelen het meest risicovol zijn. In onderstaande tabel is de neutrale verdeling van de verschillende beleggingscategorieën weergegeven over de Subfondsen. Op basis van macro-economische inschattingen is een neutrale verdeling over de beleggingscategorieën bepaald met een maximum en minimum limiet.

Beleggingscategorieën en wegging tot en met 2015	Neutrale wegging		
	WPMD	WPM	WPMO
Euro Aandelen – ASR Euro Aandelen Basisfonds	30,00 %	55,00 %	80,00 %
Euro Staatsobligaties – ASR Euro Staatsobligatie Basisfonds	36,40 %	19,60 %	5,60 %
Euro Bedrijfsobligaties – ASR Euro Bedrijfsobligaties Basisfonds	28,60 %	15,40 %	4,40 %
Europees Vastgoed – ASR Euro Vastgoed Basisfonds	5,00 %	10,00 %	10,00 %

In de marktomgeving van 2015 laten de Werknemers Pensioen Mixfondsen rendementen zien tussen de 3% en 6% over het volledige kalenderjaar. Het absolute resultaat was hoger naarmate er meer belegd werd in aandelen en dus sprake was van een hoger risicoprofiel.

De grootste negatieve bijdrage aan de performance van de Werknemers Pensioen Mixfondsen werd geleverd door de asset categorie vastgoed, terwijl er bij de staatsleningen en bedrijfsobligaties sprake was van een outperformance. Dit zien we terug in de relatieve rendementen: WPMD presteerde beter dan de benchmark, voor fondskosten was het rendement van WPM in lijn met de benchmark en WPMO bleef iets achter bij het resultaat van de benchmark.

Subfonds	Peildatum	Fondsvermogen (x 1.000)	Rendement Subfonds 2015	Rendement Benchmark 2015
WPMD	31-12-2015	€ 297	3,06 %	2,96 %
WPM	31-12-2015	€ 54.688	4,73 %	5,11 %
WPMO	31-12-2015	€ 1.008	5,60 %	6,52 %

Dankzij de steunmaatregelen van de ECB was het sentiment op de Europese beurzen zeer positief in het eerste kwartaal van 2015. Rentedalingen op de kapitaalmarkt veroorzaakten dit kwartaal hogere waarderingen voor staatsleningen en bedrijfsobligaties. De beste rendementen werden echter behaald door Europese aandelen en de beursgenoteerde vastgoedaandelen. Beleggingen in direct vastgoed tenslotte noteerden ook hoger in dit kwartaal, dankzij het geleidelijke herstel van vertrouwen bij investeerders in dit segment. Gezien deze marktontwikkelingen noteerden de meer offensieve beleggingsmixen een hoger rendement vanwege het grotere belang in aandelen. Gedurende het kwartaal is voor de tactische positionering een lichte overweging ingenomen op aandelen, wat positief heeft bijgedragen in de relatieve performance. Desondanks zijn de meer offensieve Mixfondsen van het Werknemers Pensioen iets zijn achtergebleven bij hun respectievelijke benchmark vanwege de aandelenselectie in deze categorie.

Na de mooie koerswinsten voor de Europese beurzen in het 1e kwartaal van 2015, was er een ommekeer in het 2e kwartaal met iedere maand een (beperkt) negatief resultaat vanwege de onzekerheid rondom Griekenland. Per saldo resulteerde dit in een koersdaling voor Euro aandelen en vastgoed aandelen van circa 6%. Vanwege de rentestijgingen op de kapitaalmarkt waren er dit kwartaal lagere waarderingen voor staatsleningen en bedrijfsobligaties, waarbij ook de spreads (risicopremies) van deze laatste categorie zijn toegenomen. Gezien deze marktontwikkelingen noteerden de meer offensieve beleggingsmixen een iets lager rendement vanwege het grotere belang in aandelen. Gedurende het kwartaal is voor de tactische positionering een overweging ingenomen op bedrijfsobligaties versus een onderweging voor staatsleningen, wat een kleine positieve bijdrage heeft geleverd in de relatieve performance. Redenen hiervoor waren de opgelopen waardering en toegenomen volatiliteit op de aandelen- en obligatiebeurzen plus de ontwikkelingen rondom Griekenland. Per saldo zien we dat de netto performance van de Mixfondsen voor het Werknemers Pensioen ongeveer gelijk is aan het rendement van hun respectievelijke benchmark dankzij de tactische positionering.

Na een zwak 2e kwartaal noteerden de aandelen in het 3e kwartaal van 2015 een sterk negatief resultaat in een omgeving van risico-aversie en hogere volatiliteit, met name in de maand september. Voor Euro aandelen resulteerde dit in een koersdaling van bijna 10%, voor vastgoed bleef de schade beperkt. In dit sentiment waren met name staatsleningen in trek, zodat er een rentedaling was op de kapitaalmarkt met hogere waarderingen voor staatsleningen en, per saldo, ook voor bedrijfsobligaties, ondanks de iets uitgelopen spreads (risicopremies) voor deze categorie. Gezien deze marktontwikkelingen noteerden de meer offensieve beleggingsmixen een duidelijk lager rendement vanwege het grotere belang in aandelen. Gedurende deze periode is voor de tactische positionering een neutrale positie ingenomen in de beleggingsmix, onder meer vanwege de toegenomen onzekerheid in de markt. De selectie van de staatsleningen veroorzaakten hierbij een positief effect, dankzij de landenallocatie in deze periode.

In het 4e kwartaal van 2015 zagen we een gemengd beeld voor de aandelenbeurs, met een duidelijk positief resultaat in oktober en een daling van de beurzen in december. Voor Euro aandelen resulteerde dit per saldo in een koersstijging, ook vastgoed noteerde hoger. In dit sentiment waren staatsleningen minder in trek en noteerden de bedrijfsobligaties per saldo hoger, dankzij de iets ingekomen spreads (risicopremies) voor deze categorie. Gezien deze marktontwikkelingen noteerden de meer offensieve beleggingsmixen een beter rendement vanwege het grotere belang in aandelen. Gedurende deze periode is voor de tactische positionering een overwogen positie ingenomen in aandelen en bedrijfsobligaties, onder meer vanwege de verbeterde economische vooruitzichten.

Risicobeheer

Binnen de Subfondsen zijn risico's aanwezig wanneer er buiten de vastgestelde wegen wordt belegd en/of te veel liquide middelen wordt aangehouden. Indirect zijn er risico's aanwezig van de onderliggende ASR Basisfondsen. Gezien de neutrale/strategische weg van de Subfondsen zijn deze indirect blootgesteld aan de volgende risico's:

WPMD	Dit Subfonds heeft de kleinste positie in aandelen en obligaties. Binnen aandelen zijn de risico's gemitigeerd door te beleggen in de Eurozone en het volgen van de benchmark. De belangrijkste risico's bij obligaties zijn markt-, krediet-, politieke en economische – en valutarisico.
WPM	Dit Subfonds heeft circa de helft van de posities in aandelen. Binnen aandelen zijn de risico's gemitigeerd door te beleggen in de Eurozone en het volgen van de benchmark.
WPMO	Dit Subfonds heeft de 80% van de posities in aandelen. Binnen aandelen zijn de risico's gemitigeerd door te beleggen in de Eurozone en het volgen van de benchmark.

Marktrisico:

De Subfondsen zijn gevoelig voor marktbevingen in het algemeen als ook voor fluctuaties in prijzen van individuele beleggingsinstrumenten in het bijzonder. Fluctuaties van de waarde van de deelnemingen van de Subfondsen en van de renteopbrengsten hebben een directe invloed op de waarde van een Participatie in een Subfonds. Deze dalingen kunnen worden veroorzaakt door algemene economische ontwikkelingen als ontwikkelingen ten aanzien van een categorie van beleggingen in het bijzonder. De Beheerder probeert dit risico zoveel mogelijk te beperken door het spreiden van de activa van ieder Subfonds over een groot aantal (categorieën) effecten.

Andere risico's zijn niet van toepassing op het subfonds of hebben zich niet voorgedaan.

In Control statement

Verklaring AO/IC

De Beheerder beschikt over een beschrijving van de bedrijfsvoering, die voldoet aan de eisen van de Wet op het financieel toezicht (Wft). De Beheerder heeft gedurende het afgelopen boekjaar verschillende aspecten van de bedrijfsvoering beoordeeld. Bij deze werkzaamheden zijn geen constatering gedaan op grond waarvan zou moeten worden geconcludeerd dat de beschrijving van de opzet van de bedrijfsvoering niet voldoet aan de vereisten zoals opgenomen in de Wft en daaraan gerelateerde regelgeving.

Daarnaast heeft de Beheerder geen constatering gedaan waaruit blijkt dat de bedrijfsvoering niet effectief en niet overeenkomstig de beschrijving functioneert. Derhalve verklaren wij met een redelijke mate van zekerheid dat de bedrijfsvoering gedurende het jaar 2015 overeenkomstig de beschrijving heeft gefunctioneerd.

Het vermogensbeheer van het Fonds wordt uitgevoerd door personeel van ASR Nederland N.V. afdeling Financial Markets, dat middels een detacheringsovereenkomst in dienst is bij de Beheerder. De Beheerder heeft als onderdeel van de monitoring vastgesteld dat a.s.r. Group Asset Management een ISAE 3402 type II verklaring heeft verkregen voor haar (beleggings)processen over de periode waarop het jaarverslag 2015 betrekking heeft. Uit het ISAE 3402 type II rapport heeft de Beheerder vastgesteld dat er geen bevindingen zijn die impact kunnen hebben op de fondsen.

Utrecht, 22 april 2016

ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V.
Namens Werknemers Pensioen Mixfondsen
De directie,

De heer D. Gort
De heer M.G. Jekel
De heer J.Th.M. Julicher
De heer G.C. Mattu

Verantwoordelijkheidsverklaring

De heer D. Gort, directeur van ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V., tevens Chief Executive Officer (CEO) van ASR Vastgoed Vermogensbeheer en ASR Vastgoed Ontwikkeling, beide onderdeel van ASR Nederland N.V.;

De heer M.G. Jekel, directeur van ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V., tevens directeur Financiën van ASR Nederland N.V.;

De heer J.Th.M. Julicher, directeur van ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V., tevens Chief Investment Officer (CIO) van ASR Nederland N.V., afdeling a.s.r. Group Asset Management; en

De heer G.C. Mattu, directeur van ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V., tevens directeur Klantservices, verklaren dat, voor zover hen bekend,

De jaarrekening een getrouw beeld geeft van de activa, de passiva, de financiële positie en het resultaat van Werknemers Pensioen Mixfondsen; en dat het jaarverslag een getrouw overzicht geeft omtrent de toestand op de balansdatum, de gang van zaken gedurende het boekjaar en de verwachte gang van zaken bij Werknemers Pensioen Mixfondsen.

Utrecht, 22 april 2016

ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V.

De directie,

De heer D. Gort

De heer M.G. Jekel

De heer J.Th.M. Julicher

De heer G.C. Mattu

Jaarrekening 2015

Balans

Balans per 31 december 2015 (voor winstbestemming x € 1.000)

BALANS	31-12-2015	31-12-2014	Referentie
Beleggingen			
Deelnemingsbewijzen in beleggingsfondsen	55.855	12.746	
Som der beleggingen	55.855	12.746	1
Vorderingen	158	0	2
Overige activa			
Liquide middelen	9	4	3
Kortlopende schulden	-29	-2	4
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden	138	2	
Activa min kortlopende schulden	55.993	12.748	
Geplaatst participatiekapitaal	56.248	12.537	
Overige reserves	211	0	
Onverdeeld resultaat lopend boekjaar	-466	211	
Totaal Eigen vermogen	55.993	12.748	5

Winst- en verliesrekening

Winst- en verliesrekening over de periode 1 januari 2015 tot en met 31 december 2015 (x € 1.000)

WINST- EN VERLIESREKENING	01-01-2015 t/m 31-12-2015	30-09-2013 t/m 31-12-2014	Referentie
Opbrengsten uit beleggingen	0	1	
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	52	14	6
Niet gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-421	209	6
Overige bedrijfsopbrengsten	24	4	7
Som der bedrijfsopbrengsten	-345	228	
Beheervergoeding	-86	-12	
Servicevergoeding	-35	-5	
Transactiekosten aan- en verkopen beleggingen	0	0	
Som der bedrijfslasten	-121	-17	8
Resultaat na belastingen	-466	211	

Kasstroomoverzicht

Kasstroomoverzicht over de periode 1 januari 2015 tot en met 31 december 2015 (x € 1.000)

Volgens de indirecte methode

KASSTROOMOVERZICHT	01-01-2015 t/m 31-12-2015	30-09-2013 t/m 31-12-2014	Referentie
Totaal beleggingsresultaat	-466	211	
Waardeverandering van beleggingen	369	-224	1
Aankopen van beleggingen (-)	-47.199	-13.089	1
Verkopen van beleggingen (+)	3.721	567	1
Toename (-) / Afname (+) van vorderingen	-158	0	2
Toename (+) / Afname (-) van schulden	27	2	4
Netto kasstroom beleggingsactiviteiten	-43.706	-12.533	
Uitgifte participaties	44.857	12.916	5
Inkoop participaties	-1.146	-379	5
Netto kasstroom uit financieringsactiviteiten	43.711	12.537	
Mutatie liquide middelen	5	4	
Totaal liquide middelen begin verslagperiode	4	0	3
Totaal liquide middelen einde verslagperiode	9	4	3
Mutatie liquide middelen	5	4	

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Werknemers Pensioen Mixfondsen (het Fonds) is opgericht op 30 september 2013 in de vorm van een fonds voor gemene rekening met Subfondsen binnen paraplustructuur en op 18 november 2013 zijn de activiteiten gestart. Per 31 december 2015 zijn de volgende Subfondsen ondergebracht in het Fonds:

1. Werknemers Pensioen Mixfondsen - Defensief
2. Werknemers Pensioen Mixfondsen - Neutraal
3. Werknemers Pensioen Mixfondsen - Offensief

De verplichtingen uit de Wet op het financieel toezicht zijn echter niet toepasselijk op de Beheerder voor zover het Werknemers Pensioenmixfondsen betreft. Potentiële beleggers, zijnde groepsmaatschappijen van de Beheerder in de zin van artikel 1:13a lid 1, sub g van de Wft, worden daarom nogmaals met nadruk gewezen op het feit dat het Fonds niet onder toezicht staat van de AFM. Desalniettemin heeft de Beheerder besloten om vrijwillig het jaarverslag van het Fonds op te stellen met inachtneming van de geldende voorschriften voor Richtlijn 615 'Beleggingsentiteiten' van de Raad voor de Jaarverslaggeving en met Titel 9 van Boek 2 van het Nederlands Burgerlijk Wetboek (BW) en de wet op het financieel toezicht. Alle in het jaarverslag opgenomen bedragen zijn in duizenden euro's, tenzij anders vermeld. De in de tabellen opgenomen getallen zijn afgeronde bedragen. Hierdoor kunnen zich afrondingsverschillen voordoen. In de bijlagen zijn de balans, winst- en verliesrekening en het kasstroomoverzicht tevens per Subfonds opgenomen.

Verslagperiode en vergelijkende cijfers

De periode van het jaarverslag loopt van 1 januari 2015 tot en met 31 december 2015. In de winst- en verliesrekening en het kasstroomoverzicht zijn als vergelijkende cijfers opgenomen de gegevens over de periode 30 september 2013 tot en met 31 december 2014.

Vreemde Valuta

Transacties in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers op transactiedatum. Activa en passiva luidende in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de valutakoers op balansdatum.

Uit de omrekening voortvloeiende valutaverschillen worden in de winst- en verliesrekening verantwoord onder het hoofd (niet-) gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen.

Per 31 december 2015 waren in de Subfondsen geen beleggingen in vreemde valuta aanwezig.

Beheerder

ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V. (hierna: de Beheerder) is de beheerder in de zin van artikel 1.1 van de Wet op het financieel toezicht (hierna: Wft). De fondsvoorwaarden zijn ongewijzigd gebleven. De Beheerder is verantwoordelijk voor de uitvoering van het beheer van het fondsvermogen overeenkomstig het beleggingsbeleid en het voeren van de participanten- en financiële administratie. De Beheerder beschikt over een vergunning van de toezichthouder conform artikel 2:65, lid 1, sub a Wft en is opgenomen in het register als bijgehouden door de Autoriteit Financiële Markten (AFM).

Juridisch eigenaar

Stichting ASR Bewaarder treedt, in overeenstemming met de algemene voorwaarden van beheer en bewaring, op als eigenaar (titelhouder) in juridische zin voor rekening en risico van de participanten in het Fonds.

Custodian

Zoals uiteengezet in het informatiememorandum, heeft de Beheerder ABN AMRO Bank N.V., als Custodian (hierna: de Custodian), onder de voorwaarden van de bewaardersovereenkomst, voor het Fonds aangesteld. ABN AMRO Bank N.V. beschikt over een bankvergunning. Zij staat in Nederland onder toezicht van DNB in het kader van liquiditeit en integriteit.

De belangrijkste taak van de Custodian is om namens het Fonds de custody taken waarnaar wordt verwezen in artikel 4:37f van de Wft uit te voeren. De Custodian is jegens het Fonds of de participanten aansprakelijk voor het verlies van financiële instrumenten die hij of een derde partij aan wie hij de bewaring heeft uitbesteed, in custody heeft genomen. De Custodian is ook aansprakelijk voor verliezen die het Fonds of de participanten leiden als gevolg van een nalatig of opzettelijk verzuim van de Custodian om zijn taken naar behoren uit te voeren. In geval van een directe aansprakelijkheid van de Custodian kunnen de participanten de Custodian overeenkomstig de voorwaarden van de bewaardersovereenkomst via de Beheerder aanspreken. In het informatiememorandum zijn de taken, de verantwoordelijkheden en de aansprakelijkheid van de Custodian verder toegelicht.

Verwerking

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen aan het Fonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. De wijze van het structureren van het vermogensbeheer kan ertoe leiden dat het juridisch eigendom van een actief en/of passief, waarvan de economische voor- en nadelen aan het Fonds toekomen, bij verbonden partijen berust.

Opbrengsten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Kosten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat (nagenoeg) alle toekomstige economische voordelen en risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. Een verplichting wordt niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de verwachte uitstroom van middelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Saldering

Een financieel actief en een financieel passief worden gesaldeerd en als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met gesaldeerd opgenomen financiële activa en passiva samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Transacties met verbonden partijen

Van een verbonden partij is sprake wanneer een partij beleidsbepalende invloed kan uitoefenen in een andere partij, dan wel invloed van betekenis kan uitoefenen op het financieel en zakelijk beleid van de andere partij. Transacties met verbonden partijen worden verricht tegen marktconforme tarieven.

Beleggingen

Beleggingen worden op het moment van verkrijging gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, zijnde de marktwaarde van het actief of de verplichting, vermeerderd met de aankoopkosten. De beleggingen in aandelen, obligaties en derivaten worden vervolgens individueel gewaardeerd tegen marktwaarde, welke op balansdatum is gelijkgesteld aan de slotkoers op de beurs (middenkoers) of gebaseerd is op ontvangen brokerquotes. Ongerealiseerde en gerealiseerde waardeveranderingen in de portefeuille worden verantwoord in de winst- en verliesrekening.

Bij de subfondsen worden de volgende kosten van beleggingen in rekening gebracht:

Aan- en verkoopkosten beleggingen: Betreft instap- en uitstapvergoedingen bij aan- en verkoop van participaties in beleggingsfondsen. Deze vergoedingen worden direct in het aankoopbedrag respectievelijk verkoopbedrag van de beleggingen opgenomen en vormen derhalve onderdeel van de waardeverandering van de beleggingen.

Transactiekosten beleggingen: betreft kosten voor afwikkeling van aan- en verkooptransacties door de custodian van het fonds. Deze kosten worden direct ten laste van het resultaat gebracht.

Liquide middelen

Banktegoeden worden gewaardeerd tegen de reële waarde, zijnde de nominale waarde. Als liquide middelen worden aangemerkt de tegoeden bij banken, alsmede mogelijk aanwezige kasvoorraden en uitstaande (termijn-) deposito's voor zover deze niet tot de beleggingen worden gerekend.

Overige activa en passiva

De vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde, inclusief transactiekosten. Vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, onverminderd met bijzondere waarde- verminderingsverliezen. Voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de oninbaarheid van de vorderingen.

Kortlopende schulden en overlopende passiva worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. De kortlopende schulden en overlopende passiva worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode. Indien er geen sprake is van agio of disagio of transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen enerzijds de baten en anderzijds de lasten. Baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Het resultaat bestaat ook uit directe beleggingsopbrengsten zoals interest en dividend. Het dividend betreft het verdiende bruto contante dividend onder aftrek van provisie en niet-terugvorderbare dividendbelasting. De interestbaten betreffen de ontvangen rente op obligaties en deposito's. De rentebaten worden verantwoord in de periode waarop zij betrekking heeft. Resultaten in vreemde valuta worden omgerekend in euro's tegen de per transactiedatum geldende valutakoersen.

Waardeverandering van beleggingen

Gerealiseerde waardeveranderingen worden bepaald door op de verkoopopbrengst (inclusief verkoopkosten) de (gemiddelde) kostprijs (inclusief aankoopkosten) in mindering te brengen. Ongerealiseerde waardeveranderingen worden bepaald door op de balanswaarde ultimo boekjaar de (gemiddelde) kostprijs (inclusief aankoopkosten) in mindering te brengen.

De gerealiseerde en ongerealiseerde prijsresultaten worden in de periode waarop zij betrekking hebben als gerealiseerde respectievelijk ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen gepresenteerd onder beleggingsopbrengsten in de winst- en verliesrekening.

Aan- en verkoopkosten van beleggingen worden opgenomen in de kostprijs respectievelijk in mindering gebracht op de verkoopopbrengst van de betreffende beleggingen en zijn hierdoor onderdeel van de waardeveranderingen van beleggingen.

Vennootschapsbelasting

Het Fonds heeft de fiscale status van een fiscaal transparant fonds. Een fiscaal transparant fonds is zelf niet belastingplichtig. De vennootschapsbelasting wordt bij de individuele participanten geheven.

Oprichtingskosten

De oprichtingskosten zijn volledig voor rekening van de Beheerder en worden niet in rekening gebracht bij het Fonds.

Beheervergoeding

Aan het Fonds worden kosten in rekening gebracht voor het beheer van het Fondsvermogen door de Beheerder. De afdracht van de gemaakte reserveringen vindt maandelijks plaats aan de Beheerder. De hoogte van de beheervergoeding is 0,25% op jaarbasis.

Servicevergoeding

De Beheerder ontvangt maandelijks een servicevergoeding die ten laste van het Fonds wordt gebracht. De servicevergoeding dient ter dekking van overige kosten zoals:

- De vergoedingen voor de accountants, juridische en fiscale adviseurs;
- De kosten verband houdende met het voorbereiden, drukken en verzenden van het informatiememorandum, (half)jaarverslagen en alle mogelijke andere documenten die betrekking hebben op het Fonds;
- De kosten in verband met het berekenen en publiceren van de intrinsieke waarden;
- De kosten in verband met het bijhouden van het participantenregister, het voeren van een financiële en beleggingsadministratie;
- De kosten voor vergaderingen van participanten.

De hoogte van de servicevergoeding is 0,10% per Subfonds op jaarbasis. De Beheerder betaalt uiteindelijk de daadwerkelijk gemaakte kosten die vallen onder de servicevergoeding.

Kosten in verband met beleggingen in andere beleggingsfondsen

Indien het Fonds belegt in andere beleggingsfondsen kunnen de binnen deze fondsen gemaakte kosten, zoals beheervergoeding, servicevergoeding en overige kosten, indirect ten laste van het Fonds komen.

De Werknemers Pensioen Mixfondsen beleggen hoofdzakelijk in andere beleggingsfondsen. De Beheerder streeft er naar om het totale kostenniveau, inclusief de kosten van onderliggende fondsen, op een gelijkwaardig niveau te houden als in de situatie waarin de beleggingen zonder tussenkomst van een ander beleggingsfonds plaatsvindt.

Vergoedingen in verband met het uitlenen van effecten

De netto opbrengsten die worden gegenereerd door het uitlenen van effecten komen in beginsel ten gunste van het Fonds. De netto opbrengsten zijn de opbrengsten in verband met het uitlenen van effecten na aftrek van een marktconforme vergoeding voor de Beheerder en eventuele kosten die door de bij de uitleentransacties betrokken partijen in rekening worden gebracht.

Bij uitlenen van effecten worden effecten in bruikleen gegeven, waarbij het juridische eigendom wordt overgedragen aan een derde, maar het economische eigendom in bezit van het Fonds blijft. De uitgeleende effecten zijn derhalve opgenomen onder beleggingen en gewaardeerd tegen de beurskoers ultimo verslagperiode. Voor het risico van niet teruglevering zijn zekerheden ontvangen. Deze zekerheden zijn niet in de balans opgenomen.

Gedurende de verslagperiode zijn er geen effecten in bruikleen gegeven.

Kosten bij uitgifte en inkoop van participaties

Bij uitgifte en inkoop van participaties worden door het Fonds geen kosten in rekening gebracht.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens zogenaamde "indirecte methode" waarbij onderscheid is gemaakt tussen kasstromen uit beleggings- en financieringsactiviteiten. De liquide middelen betreffen direct opeisbare tegoeden bij banken. Bij de kasstroom uit beleggingsactiviteiten wordt het resultaat gecorrigeerd voor kosten welke geen uitgaven zijn en opbrengsten welke geen ontvangsten zijn.

Toelichting op de balans en de winst- en verliesrekening

1. Beleggingen

De beleggingen kunnen als volgt worden gespecificeerd (x € 1.000):

BELEGGINGEN	WPMD	WPM	WPMO	31-12-2015
ASR Euro Aandelen Basisfonds	90	30.338	801	31.229
ASR Euro Staatsobligatie Basisfonds	90	9.252	56	9.398
ASR Euro Bedrijfsobligatie Basisfonds	101	9.471	31	9.603
ASR Europees Vastgoed Basisfonds	15	5.511	99	5.625
Totaal beleggingen	296	54.572	987	55.855

Het verloop van de beleggingen gedurende de verslagperiode is als volgt (x € 1.000):

Verloopoverzicht beleggingen					
Fonds	Marktw waarde 31-12-2014	Aankopen	Verkopen	Waardeverandering	Marktw waarde 31-12-2015
WPMD	136	178	21	3	296
WPM	12.456	46.066	3.594	-356	54.572
WPMO	154	954	106	-15	987
Totaal	12.746	47.198	3.721	-368	55.855

2. Vorderingen

De vorderingen hebben allen een looptijd korter dan één jaar en kunnen als volgt worden onderverdeeld (x € 1.000):

Vorderingen	31-12-2015	31-12-2014
Te vorderen op participanten wegens intreding	155	0
Nog te ontvangen kostenvergoedingen van de beheerder	3	0
Stand eind verslagperiode	158	0

3. Liquide middelen

De liquide middelen betreffen direct opeisbare tegoeden bij banken.

4. Kortlopende schulden

De kortlopende schulden hebben allen een looptijd korter dan één jaar en kunnen als volgt worden onderverdeeld (x € 1.000):

Kortlopende schulden	31-12-2015	31-12-2014
Te betalen aan participanten wegens uitreding	-8	0
Nog te betalen beheer- en servicevergoedingen	-16	-2
Rekening courant krediet	-5	0
Stand eind verslagperiode	-29	-2

5. Geplaatst participatiekapitaal, onverdeeld resultaat en overige reserves

Meerjarenoverzicht Werknemers Pensioen Mixfonds Defensief

Intrinsieke waarde	31-12-2015	31-12-2014
Fondsvermogen (x € 1.000)	297	136
Aantal participaties	5.319	2.514
Intrinsieke waarde in euro's per participatie	55,82	54,17
Waardeontwikkeling (x € 1.000)	31-12-2015	31-12-2014
Inkomsten	0	0
Waardeveranderingen	3	8
Kosten	-1	0
Resultaat na belastingen	2	8

Meerjarenoverzicht Werknemers Pensioen Mixfonds Neutraal

Intrinsieke waarde	31-12-2015	31-12-2014
Fondsvermogen (x € 1.000)	54.688	12.458
Aantal participaties (x 1.000)	978.923	233.509
Intrinsieke waarde in euro's per participatie	55,87	53,35
Waardeontwikkeling (x € 1.000)	31-12-2015	31-12-2014
Inkomsten	22	0
Waardeveranderingen	-356	8
Kosten	-118	0
Resultaat na belastingen	-452	8

Meerjarenoverzicht Werknemers Pensioen Mixfonds Offensief

Intrinsieke waarde	31-12-2015	31-12-2014
Fondsvermogen (x € 1.000)	1.008	154
Aantal participaties (x 1.000)	17.865	2.894
Intrinsieke waarde in euro's per participatie	56,40	53,41
Waardeontwikkeling (x € 1.000)	31-12-2015	31-12-2014
Inkomsten	0	0
Waardeveranderingen	-15	8
Kosten	-2	0
Resultaat na belastingen	-17	8

Het verloop van het geplaatst participatiekapitaal gedurende de verslagperiode is als volgt (x € 1.000):

Geplaatst participatiekapitaal	31-12-2015	31-12-2014
Stand begin verslagperiode	12.537	0
Geplaatst gedurende de verslagperiode	44.857	12.916
Terugbetaald aan participanten gedurende de verslagperiode	-1.146	-379
Stand eind verslagperiode	56.248	12.537

Het verloop van het aantal participaties gedurende de verslagperiode is als volgt:

Verloopoverzicht aantal participaties	Aantal 31-12-2014	Uitgifte	Inkoop	Aantal 31-12-2015
WPMD	2.514	2.820	15	5.319
WPM	233.509	764.889	19.475	978.923
WPMO	2.895	15.713	743	17.865
Totaal	238.918	783.422	20.233	1.002.107

Het verloop van het onverdeeld resultaat gedurende de verslagperiode is als volgt (x € 1.000):

Overige reserves	31-12-2015	31-12-2014
Stand begin verslagperiode	0	0
Dotatie verslagperiode	211	0
Stand eind verslagperiode	211	0

Het verloop van het onverdeeld resultaat gedurende de verslagperiode is als volgt (x € 1.000):

Onverdeeld resultaat	31-12-2015	31-12-2014
Stand begin verslagperiode	211	0
Verdeling resultaat voorgaand boekjaar	-211	0
Onverdeeld resultaat lopend boekjaar	-466	211
Stand eind verslagperiode	-466	211

6. Waardeveranderingen van beleggingen

De gerealiseerde waardeveranderingen zijn de resultaten uit hoofde van verkopen zijn inclusief eventuele verkoopkosten. De ongerealiseerde waardeveranderingen in de aangehouden beleggingen zijn inclusief eventuele aankoopkosten.

De gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen kunnen als volgt worden gespecificeerd (x € 1.000):

Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	01-01-2015 t/m 31-12-2015 (positief)	01-01-2015 t/m 31-12-2015 (negatief)	30-09-2013 t/m 31-12-2014 (positief)	30-09-2013 t/m 31-12-2014 (negatief)
Aandelen	65	-13	15	-1
Totaal	65	-13	15	-1

De ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen kunnen als volgt worden gespecificeerd (x € 1.000):

Ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	01-01-2015 t/m 31-12-2015 (positief)	01-01-2015 t/m 31-12-2015 (negatief)	30-09-2013 t/m 31-12-2014 (positief)	30-09-2013 t/m 31-12-2014 (negatief)
Aandelen	143	-564	209	0
Totaal	143	-564	209	0

7. Overige bedrijfsopbrengsten

De overige bedrijfsopbrengsten betreffen ontvangen kostenvergoedingen van de Beheerder en kunnen als volgt worden gespecificeerd (x € 1.000):

KOSTENVERGOEDING BEHEERDER	01-01-2015 t/m 31-12-2015	30-09-2013 t/m 31-12-2014
ASR Europees Vastgoed Basisfonds	23	4
Totaal	23	4

Dit betreft ontvangen kostenvergoedingen van de Beheerder ter neutralisatie van geïmporteerde kosten uit doorbeleggingen in het Europees Vastgoed Basisfonds (0,67%).

8. Bedrijfslasten

De bedrijfslasten kunnen als volgt worden gespecificeerd (x € 1.000):

BEDRIJFSLASTEN	01-01-2015 t/m 31-12-2015	30-09-2013 t/m 31-12-2014
Beheervergoeding	86	12
Servicevergoeding	35	5
Totaal	121	17

Lopende Kosten Factor (LKF)

Subfondsen	Informatiememorandum	01-01-2015 t/m 31-12-2015	30-09-2013 t/m 31-12-2014
Werknemers Pensioen Mixfondsen - Defensief	0,35%	0,35%	0,35%
Werknemers Pensioen Mixfondsen - Neutraal	0,35%	0,35%	0,33%
Werknemers Pensioen Mixfondsen - Offensief	0,35%	0,35%	0,33%

De Lopende Kosten Factor (LKF) omvat alle kosten die ten laste van het Fonds zijn gebracht in de verslagperiode inclusief de beheer- en servicevergoeding van de onderliggende beleggingsfondsen, exclusief rentekosten, eventuele belastingen en transactiekosten als gevolg van de aan- en verkopen van beleggingen die het Fonds doet. De LKF wordt berekend door de totale kosten in de verslagperiode te delen door de gemiddelde intrinsieke waarde van het Fonds.

De gemiddelde intrinsieke waarde van het Fonds is de som van de intrinsieke waarden gedeeld door het aantal berekeningsmomenten van de intrinsieke waarde gedurende het verslagjaar. Het aantal meetmomenten wordt als gewogen gemiddelde beschouwd.

Overzicht kosten per Subfondsen

Subfondsen	Kosten direct ten laste van de Subfondsen		Geïmporteerde kosten uit onderliggende beleggingsfondsen		Ontvangen Kosten-vergoeding door de Beheerder	Totaal LKF 01-01-2015 t/m 31-12-2015
	Management fee	Service fee	ASR Europees Vastgoed Basisfonds	ASR Basisfondsen		
WPMD	0,25%	0,10%	0,03%	0,00%	-0,03%	0,35%
WPM	0,25%	0,10%	0,07%	0,00%	-0,07%	0,35%
WPMO	0,25%	0,10%	0,07%	0,00%	-0,07%	0,35%

De Beheerder betaalt aan de Subfondsen een kostenvergoeding ter neutralisatie van de kostenbelading door beleggingen in het ASR Europees Vastgoed Fonds.

Portefeuille Omloop Factor (POF)

Subfondsen	01-01-2015 t/m 31-12-2015	30-09-2013 t/m 31-12-2014
	Werknemers Pensioen Mixfondsen - Defensief	18,32%
Werknemers Pensioen Mixfondsen - Neutraal	14,09%	7,79%
Werknemers Pensioen Mixfondsen - Offensief	19,92%	-18,02%

De Portefeuille Omloop Factor (POF) geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de beleggingen ten opzichte van het gemiddelde Fondsvermogen en is een maatstaf voor de mate van een actief of minder actief beleggingsbeleid. Zo betekent een omloopfactor van 200% dat in een jaar twee keer alle beleggingen uit de portefeuille zijn gekocht en verkocht.

Bij de gehanteerde berekening wordt het bedrag van de turnover bepaald door de som van de aan- en verkopen van de beleggingen in de verslagperiode te verminderen met de som van uitgifte en inkopen van participaties. Hierbij zijn alle beleggingscategorieën betrokken met uitzondering van deposito's met een oorspronkelijke looptijd korter dan een maand. De POF wordt bepaald door het bedrag van de turnover uit te drukken in een percentage van de gemiddelde intrinsieke waarde van het Fonds, welke op identieke wijze wordt berekend als bij de bepaling van de LKF voor de verslagperiode.

Transacties met verbonden partijen

Het Fonds kent de volgende relaties met verbonden partijen:

- ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V. is de beheerder van het Fonds en brengt een beheer- en servicevergoeding in rekening;
- De directie van ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V. heeft geen participaties in het fonds;
- ASR Levensverzekering N.V. participeert voor rekening en risico van haar polishouders in het Fonds via verkregen participaties.

Daarnaast participeert ASR Levensverzekering N.V. via kapitaal als volgt:

Kapitaal	Participaties 31-12-2014 (in stukken)	Marktwaarde 31-12-2014	Participaties 31-12-2015 (in stukken)	Marktwaarde 31-12-2015
Werknemers Pensioen Mixfondsen Defensief	1.500	81.250	1.500	83.727
Totaal	1.500	81.250	1.500	83.727

Transacties met verbonden partijen zijn verricht tegen marktconforme tarieven.

Personeel

Het Fonds heeft geen personeel in dienst. Per 31 december 2015 worden 57 medewerkers (21 FTE's) gedetacheerd bij ANB middels een detacheringsovereenkomst met ASR Nederland N.V. De totale personeelskosten van de Beheerder bedragen € 2.025.749 in het jaar 2015. De doorbelaste personeelskosten bestaan volledig uit vaste beloningen (AIFMD artikel 22, lid 2 e). De Beheerder deelt niet

in het beleggingsresultaat als vergoeding voor het beheer van de beleggingsfondsen waarover verslag wordt gedaan. Er is derhalve geen sprake van carried interest (het deel in de winst van het fonds bestemd voor de Beheerder van het fonds als vergoeding voor het beheer). Voor de werkzaamheden verricht door de statutaire directie ontvangt ASR Nederland N.V. een management fee van € 142.400 per directielid over het jaar 2015. De totale kosten voor de directie en identified staff bedragen € 277.184 (AIFMD artikel 22, lid 2 f).

In onderstaande tabel is de totale beloning opgenomen met betrekking tot de door de beheerde ingeleende medewerkers. Een toerekening van deze bedragen aan het Fonds is voor dit verslagjaar niet mogelijk aangezien relevante informatie niet beschikbaar is. Nadere informatie over het beloningsbeleid is opgenomen op de website www.asr.nl.

Personeelskosten	01-01-2015 t/m 31-12-2015	Begunstigden
Directie	142.400	4
Identified Staff	134.784	3
Medewerkers	1.748.565	54
Totaal	2.025.749	61

Overig

Zowel de kosten bij uitgifte en inkoop van participaties, als de beheer- en servicevergoeding, zijn vrijgesteld van BTW.

Overige informatie

Winstbestemming

Na vaststelling van het jaarverslag wordt het resultaat toegevoegd aan de overige reserves, onderdeel van het eigen vermogen.

Dividendvoorstel

Het Fonds keert geen dividend uit. De door het Fonds ontvangen dividenden worden herbelegd en komen tot uiting in de waardeontwikkeling van het Fonds.

Bijzondere gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich in de periode tot aan de openbaarmaking van dit jaarverslag geen gebeurtenissen voorgedaan, die een aanpassing van of een toelichting op de financiële overzichten noodzakelijk maken.

ONDERTEKENING VAN DE JAARREKENING

Utrecht, 22 april 2016
ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V.
Namens ASR Beleggingsfondsen

De directie,

De heer D. Gort
De heer M.G. Jekel
De heer J.Th.M. Julicher
De heer G.C. Mattu

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Algemene Vergadering van Participanten van Werknemers Pensioen Mixfondsen

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening over 2015 van Werknemers Pensioen Mixfondsen te Utrecht gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2015 en de winst-en-verliesrekening over 2015 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheden van de beheerder

De beheerder van het fonds is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het verslag van de beheerder, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). De beheerder is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als hij noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de fonds. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door de beheerder van het fonds gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Werknemers Pensioen Mixfondsen per 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het verslag van de beheerder, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het verslag van de beheerder, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Utrecht, 22 april 2016

KPMG Accountants N.V.

G.J. Hoeve RA

Bijlagen

Bijlage 1

Werknemers Pensioen Mixfonds - Defensief

Balans per 31 december 2015 (voor winstbestemming x € 1.000)

Balans	31-12-2015	31-12-2014
Beleggingen		
Deelnemingsbewijzen in beleggingsfondsen	296	136
Som der beleggingen	296	136
Vorderingen	0	0
Overige activa		
Liquide middelen	1	0
Kortlopende schulden	0	0
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden	1	0
Activa min kortlopende schulden	297	136
Geplaatst participatiekapitaal	287	128
Overige reserves	8	0
Onverdeeld resultaat lopend boekjaar	2	8
Totaal Eigen vermogen	297	0

Winst- en verliesrekening

Winst- en verliesrekening over de periode van 1 januari 2015 tot en met 31 december 2015 (x € 1.000)

Winst- en verliesrekening	01-01-2015 t/m 31-12-2015	30-09-2013 t/m 31-12-2014
Opbrengsten uit beleggingen	0	0
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	1	1
Niet gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	2	7
Overige bedrijfsopbrengsten	0	0
Som der bedrijfsopbrengsten	3	8
Beheervergoeding	-1	0
Servicevergoeding	0	0
Transactiekosten aan- en verkopen beleggingen	0	0
Som der bedrijfslasten	-1	0
Resultaat na belastingen	2	8

Kasstroomoverzicht

Kasstroomoverzicht over de periode 1 januari 2015 tot en met 31 december 2015 (x € 1.000)
volgens de indirecte methode

Kasstroomoverzicht	01-01-2015 t/m 31-12-2015	30-09-2013 t/m 31-12-2014
Totaal beleggingsresultaat	2	8
Waardeverandering van beleggingen	-3	-8
Aankopen van beleggingen (-)	-178	-157
Verkopen van beleggingen (+)	21	29
Netto kasstroom uit beleggingsactiviteiten	-158	-128
Uitgifte participaties	160	131
Inkoop participaties	-1	-3
Netto kasstroom uit financieringsactiviteiten	159	128
Mutatie liquide middelen	1	0
Totaal geldmiddelen begin verslagperiode	0	0
Totaal geldmiddelen einde verslagperiode	1	0
Mutatie liquide middelen	1	0

Bijlage 2

Werknemers Pensioen Mixfonds – Neutraal

Balans per 31 december 2015 (voor winstbestemming x € 1.000)

Balans	31-12-2015	31-12-2014
Beleggingen		
Deelnemingsbewijzen in beleggingsfondsen	54.572	12.456
Som der beleggingen	54.572	12.456
Vorderingen	137	0
Overige activa		
Liquide middelen	0	4
Kortlopende schulden	-21	-2
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden	116	3
Activa min kortlopende schulden	54.688	12.458
Geplaatst participatiekapitaal	54.944	12.262
Overige reserves	196	0
Onverdeeld resultaat lopend boekjaar	-452	196
Totaal Eigen vermogen	54.688	12.458

Winst- en verliesrekening

Winst- en verliesrekening over de periode van 1 januari 2015 tot en met 31 december 2015 (x € 1.000)

Winst- en verliesrekening	01-01-2015 t/m 31-12-2015	30-09-2013 t/m 31-12-2014
Opbrengsten uit beleggingen	0	1
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	44	10
Niet gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-400	197
Overige bedrijfsopbrengsten	22	4
Som der bedrijfsopbrengsten	-334	212
Beheervergoeding	-84	-12
Servicevergoeding	-34	-5
Transactiekosten aan- en verkopen beleggingen	0	0
Som der bedrijfslasten	-118	-17
Resultaat na belastingen	-452	195

Kasstroomoverzicht

Kasstroomoverzicht over de periode 1 januari 2015 tot en met 31 december 2015 (x € 1.000)
volgens de indirecte methode

Kasstroomoverzicht	01-01-2015 t/m 31-12-2015	30-09-2013 t/m 31-12-2014
Totaal beleggingsresultaat	-452	195
Waardeverandering van beleggingen	356	-208
Aankopen van beleggingen (-)	-46.066	-12.712
Verkopen van beleggingen (+)	3.594	464
Toename (-) / Afname (+) van vorderingen	-137	0
Toename (+) / Afname (-) van schulden	19	2
Netto kasstroom uit beleggingsactiviteiten	-42.686	-12.259
Uitgifte participaties	43.782	12.255
Inkoop participaties	-1.100	-292
Netto kasstroom uit financieringsactiviteiten	42.682	12.263
Mutatie liquide middelen	-4	4
Totaal geldmiddelen begin verslagperiode	4	0
Totaal geldmiddelen einde verslagperiode	0	4
Mutatie liquide middelen	-4	4

Bijlage 3

Werknemers Pensioen Mixfonds – Offensief

Balans per 31 december 2015 (voor winstbestemming x € 1.000)

Balans	31-12-2015	31-12-2014
Beleggingen		
Deelnemingsbewijzen in beleggingsfondsen	987	154
Som der beleggingen	987	154
Vorderingen	20	0
Overige activa		
Liquide middelen	9	0
Kortlopende schulden	-8	0
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden	21	0
Activa min kortlopende schulden	1.008	154
Geplaatst participatiekapitaal	1.017	146
Overige reserves	8	0
Onverdeeld resultaat lopend boekjaar	-17	8
Totaal Eigen vermogen	1.008	154

Winst- en verliesrekening

Winst- en verliesrekening over de periode van 1 januari 2015 tot en met 31 december 2015 (x € 1.000)

Winst- en verliesrekening	01-01-2015 t/m 31-12-2015	30-09-2013 t/m 31-12-2014
Opbrengsten uit beleggingen	0	0
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	8	3
Niet gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-22	5
Overige bedrijfsopbrengsten	0	0
Som der bedrijfsopbrengsten	-14	8
Beheervergoeding	-1	0
Servicevergoeding	-1	0
Transactiekosten aan- en verkopen beleggingen	-1	0
Som der bedrijfslasten	-3	0
Resultaat na belastingen	-17	8

Kasstroomoverzicht

Kasstroomoverzicht over de periode 1 januari 2015 tot en met 31 december 2015 (x € 1.000)
volgens de indirecte methode

Kasstroomoverzicht	01-01-2015 t/m 31-12-2015	30-09-2013 t/m 31-12-2014
Totaal beleggingsresultaat	-17	8
Waardeverandering van beleggingen	14	-8
Aankopen van beleggingen (-)	-954	-220
Verkopen van beleggingen (+)	106	74
Toename (-) / Afname (+) van vorderingen	-20	0
Toename (+) / Afname (-) van schulden	8	0
Netto kasstroom uit beleggingsactiviteiten	-861	-146
Uitgifte participaties	915	230
Inkoop participaties	-45	-84
Netto kasstroom uit financieringsactiviteiten	870	146
Mutatie liquide middelen	9	0
Totaal geldmiddelen begin verslagperiode	0	0
Totaal geldmiddelen einde verslagperiode	9	0
Mutatie liquide middelen	9	0

Bijlage 4

Werknemers Pensioen Mixfonds - Defensief

Naam Instrument	Instrument type	Aantal	Koers	Marktwaaarde 31-12-2015
ASR Euro Aandelen Basisfonds	Fund certificate	1.578	57,00	89.931
ASR Euro Bedrijfsobligatie Basisfonds	Fund certificate	1.655	54,49	90.183
ASR Euro Staatsobligatie Basisfonds	Fund certificate	1.808	56,11	101.438
ASR Europees Vastgoed Basisfonds	Fund certificate	255	58,47	14.937
			Totaal	296.489

Werknemers Pensioen Mixfonds - Neutraal

Naam Instrument	Instrument type	Aantal	Koers	Marktwaaarde 31-12-2015
ASR Euro Aandelen Basisfonds	Fund certificate	532.281	57,00	30.337.789
ASR Euro Bedrijfsobligatie Basisfonds	Fund certificate	169.805	54,49	9.252.085
ASR Euro Staatsobligatie Basisfonds	Fund certificate	168.770	56,11	9.470.357
ASR Europees Vastgoed Basisfonds	Fund certificate	94.265	58,47	5.511.590
			Totaal	54.571.821

Werknemers Pensioen Mixfonds - Offensief

Naam Instrument	Instrument type	Aantal	Koers	Marktwaaarde 31-12-2015
ASR Euro Aandelen Basisfonds	Fund certificate	14.053	57,00	800.949
ASR Euro Bedrijfsobligatie Basisfonds	Fund certificate	1.030	54,49	56.119
ASR Euro Staatsobligatie Basisfonds	Fund certificate	554	56,11	31.068
ASR Europees Vastgoed Basisfonds	Fund certificate	1.685	58,47	98.539
			Totaal	986.675

ASR Nederland Beleggingsbeheer N.V.

Archimedeslaan 10

3584 BA Utrecht

www.asr.nl

a.s.r.
de nederlandse
verzekerings
maatschappij
voor alle
verzekeringen